

[Koefoed.]

er muligt. Nu skal jeg villigt indrømme og ogsaa anerkende, at de Dampskibsselskaber, som vi har, i høj Grad har gjort sig dette Krav bevidst; vi har gode Skibe, der vedligeholder Forbindelsen mellem Bornholm og det øvrige Land, der er hyggelige og gode Forhold for Passagererne under Overfarten, og for hvert nyt Skibs Anskaffelse bliver Forholdene bedre, baade for Kahyts- og Dækspassagerer, saa jeg kan trygt anbefale disse Forbindelser.

Maa jeg saa samtidig yde en Anerkendelse for noget, som vi er meget glade for at have faaet for nogle Aar siden, nemlig den nye Telefonforbindelse gennem Kabeltelefonen; den er ogsaa med til at sætte Landsdelene i bedre og hurtigere Forbindelse med hinanden. Men nu er der jo adskillige, der mener, at foruden den gamle Søvej, som har været kendt og brugt af Befolkningen igennem Aarene, og hvor man simpelt hen sover sig frem om Natten, skulde der være Lejlighed til at komme hurtigt frem ved Etablering af en Flyverute, og her er Baggrunden for min Tale om Brobygningen mellem de øvrige Landsdele. Det er der selvfølgelig ikke Tale om, at vi kan faa til Bornholm, men da vi ogsaa derovre er med til at betale til de Udgifter, der fremmer den hurtige og bekvemme Samferdsel mellem de øvrige Landsdele, vil jeg gerne lægge et godt Ord ind for, at Staten, hvis der igen bliver Tale om at opfriske det, der er begyndt paa sidste Aar, nemlig en ny Flyverute eller Flyvetransport under en eller anden Form mellem København og Bornholm, saa ogsaa kan vise lidt økonomisk Velvilje. Der er forskellige Steder, hvor der kræves Medvirkning af Staten, og jeg kan tænke mig, at der ogsaa vil blive meget paa det nu. Vi har adskillige Fiskerihavne derovre, og jeg ved, at de Storme, vi har haft nu i Efteraaret, har gjort Skade paa en Del af disse. Jeg vil henstille, at der, hvis Forholdene paakræver det, paa dette Omraade vil være en vis Lydhørhed.

Jeg vil benytte Lejligheden til at rette en Tak til Sogneraadforeningerne, fordi de tog min Henstilling til Følge om at faa en Optælling af den manglende Arbejdskraft i Landbruget foretaget, og jeg maa udtale min Tilfredshed med, at Ministeriet, selv om det først var, da det var klar over, at en Optælling alligevel vilde ske, førte det ud i Virkelighed. Det var det, jeg ønskede, for at faa et saa solidt Grundlag som muligt angaaende dette Spørgsmaal.

Jeg vil tillade mig at spørge, hvor langt er man kommet med Opgørelsen, og hvor længe kan det vare, før den foreligger? Arbejdsløshed og Mangel paa Arbejdskraft samtidig er i sig selv meningsløst, man maa have de Skavanker, der klæber til dette Problem rettet.

At Aarsagen til Mangel paa Arbejdskraft paa Landet for en stor Del ligger i de bedre Lønvilkaar i Byerne, er saa tit fremhævet, at jeg ikke skal gentage det, kun skal jeg tilføje min Beklagelse over, at Forholdet er saadan, at man i Landbruget ikke har kunnet byde saadanne Arbejdsvilkaar, at den nødvendige Arbejdskraft har været til Stede i Landbruget, Kaar, der er paa Højde med dem, der kan bydes i andre Erhverv. Landbruget har Betydning langt uden for de direkte Landbrugsindhaveres og Medhjælperes Kreds.

Her er et Forhold, jeg gerne vil fremføre. Naar man taler om det Antal Personer, der er beskæftiget i Landbruget, er det Procenttal, der opføres som Beskæftigelsestal, for lavt, og man faar et forkert Billede af den Interesse, Landbrugserhvervet direkte har for Befolkningen i Landet i sin Helhed, ogsaa arbejdsmæssigt set. Naar vi regner med de omkring 30 pCt., som er beskæftiget direkte i Landbruget, forslaaar dette langtfra, der er adskillige Arbejdere, Funktionærer, industridrivende, handlende og dem, der er beskæftiget med Transportvæsen baade til Lands og til Vands, for ikke at tale om de Haandværkere, der er bosiddende i Stationsbyerne og Købstæderne og selvfølgelig i første Række dem, som bor paa Landet, der er saa nært og nøje knyttet til Landbrugserhvervet i sin Helhed. Beskæftigelsestallet paa dem, der er afhængige af Landbruget, naar betydeligt op over det, vi er vant til at se ved Opgørelse over disse Forhold.

Hvor stort Tallet er paa dem, der er beskæftiget paa Mejerier og Slagterier f. Eks., har jeg ikke, men det bliver ikke saa ringe, og i Industrivirksomheder, som laver Maskiner, f. Eks. som jeg nævnte til Mejerier og Slagterier og disse Virksomheder inden for Landbruget, og Landbrugsmaskiner, beskæftiges ogsaa et stort Antal Mennesker, og hvor der i Landbruget skal foretages de Forandringer og Vedligeholdelser, som bør foretages, skabes der ogsaa en Beskæftigelse langt ud over de direkte Landbrugeres og Arbejderes Kreds.

Naar der saa mangler den nødvendige Arbejdskraft til det direkte Arbejde, samtidig med at adskillige gaar ledige, ogsaa